

**OTWARCIE POSTĘPOWANIA
UPADŁOŚCIOWEGO JAKO
OCHRONA PRZED
POSTĘPOWANIEM
ZABEZPIECZAJĄCYM ORAZ
EGZEKUCYJNYM**

SZARANIEC
KANCELARIA

ZABEZPIECZENIE WYKONANIA ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH

Ordynacja podatkowa przewiduje wydanie decyzji o zabezpieczeniu:

- 1) zobowiązania podatkowego przed terminem jego płatności (art. 33 par. 1 Op)**
- 2) w toku postępowania podatkowego, kontroli podatkowej lub kontroli celno-skarbowej, przed wydaniem decyzji:**
 - a) ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego;**
 - b) określającej wysokość zobowiązania podatkowego;**
 - c) określającej wysokość zwrotu podatku (art. 33 par. 2 Op);**
- 3) w toku postępowania w zakresie stosowania klauzuli o unikaniu opodatkowania (art. 119a i nast. Op) lub środków ograniczających umowne korzyści (art. 33 par. 4a Op).**

ZABEZPIECZENIE WYKONANIA ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH

Przesłanką wydania decyzji o zabezpieczeniu jest uzasadniona obawa, że zobowiązanie podatkowe nie zostanie wykonane.

Katalog okoliczności uzasadniających obawę, że zobowiązanie podatkowe nie zostanie wykonane jest otwarty. Ustawa wskazuje na dwie okoliczności:

- trwale nieuiszczanie przez podatnika wymagalnych zobowiązań o charakterze publicznoprawnym,**
- dokonywanie przez podatnika czynności polegających na zbywaniu majątku, które mogą utrudnić lub udaremnić egzekucję.**

Z kolei orzecznictwo sądów administracyjnych wskazuje na przykład na posługiwanie się tzw. „pustymi fakturami”, ale także na uchybianie terminowości regulowania zobowiązań podatkowych w przeszłości (I FSK 510/17).

ZABEZPIECZENIE WYKONANIA ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH

Szczególnie problematyczne jest zabezpieczenie dokonane w toku postępowania podatkowego, kontroli podatkowej oraz kontroli celno – skarbowej. W szczególności ustalenie kwoty dokonywanego zabezpieczenia.

Przed wydaniem decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego zabezpieczeniu podlega określona przez organ na podstawie posiadanych danych przybliżona kwota zobowiązania podatkowego.

Przed wydaniem decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego zabezpieczeniu podlega określona przez organ na podstawie posiadanych danych przybliżona kwota zobowiązania podatkowego oraz kwota odsetek za zwłokę należnych od tego zobowiązania na dzień wydania decyzji o zabezpieczeniu.

ZABEZPIECZENIE WYKONANIA ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH

Zabezpieczenie wykonania decyzji następuje przez przyjęcie przez organ podatkowy, na wniosek strony, zabezpieczenia wykonania zobowiązania wynikającego z tej decyzji wraz z odsetkami za zwłokę, w formie:

- 1) gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej;
- 2) poręczenia banku;
- 3) weksla z poręczeniem wekslowym banku;
- 4) czeku potwierdzonego przez krajowy bank wystawcy czeku;
- 5) zastawu rejestrowego na prawach z papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski - według ich wartości nominalnej;
- 6) uznania kwoty na rachunku depozytowym organu podatkowego;
- 7) pisemnego, nieodwołalnego upoważnienia organu podatkowego, potwierdzonego przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, do wyłącznego dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku lokaty terminowej.

ZABEZPIECZENIE WYKONANIA ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH

Jeśli strona nie przedstawi wniosku o zabezpieczenie we wskazanej formie bądź organ nie przyjmie oferowanego przez stronę zabezpieczenia, zabezpieczenie następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, to jest zgodnie z Działem IV „Postępowanie zabezpieczające” ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W szczególności uciążliwe dla przedsiębiorców jest zabezpieczenie należności w postaci zajęcia:

- **pieniędzy;**
- **wierzytelności z rachunków bankowych;**
- **innych wierzytelności i praw majątkowych;**
- **ruchomości.**

ZABEZPIECZENIE WYKONANIA ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH

W przypadku zabezpieczenia na majątku przedsiębiorcy nie może on rozporządzać zajęтыми składnikami majątkowymi. Rodzi to szczególne komplikacje w przypadku działalności przedsiębiorstw handlowych bądź produkcyjnych, które nie mogą rozporządzać zajęтыми towarami handlowymi czy produktami.

Zajęte pieniądze wpłacane są na wydzielony oprocentowany rachunek bankowy organu egzekucyjnego, przy czym gdy z okoliczności sprawy wynika, że zabezpieczenie będzie trwać dłużej niż 3 miesiące, zajęte pieniądze na wniosek strony wpłaca się na rachunek lokaty terminowej.

Wyjątkowo dopuszcza się wypłaty z zajętych rachunków bankowych za zgodą organu, po przedstawieniu przez stronę wiarygodnych dokumentów świadczących o konieczności poniesienia wydatków dla wykonywania działalności gospodarczej.

WYKONALNOŚĆ NIEOSTATECZNEJ DECYZJI PODATKOWEJ

Nieostateczna decyzja podatkowa co do zasady nie podlega wykonaniu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, chyba że takiej decyzji zostanie nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

Ordynacja podatkowa przewiduje następujące przesłanki nadania rygoru natychmiastowej wykonalności:

- **posiadanie przez organ podatkowy informacji, z których wynika, że wobec strony toczy się postępowanie egzekucyjne w zakresie innych należności pieniężnych;**
- **strona nie posiada majątku o wartości odpowiadającej wysokości zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, na którym można ustanowić hipotekę przymusową lub zastaw skarbowy, które korzystałyby z pierwszeństwa zaspokojenia;**
- **strona dokonuje czynności polegających na zbywaniu majątku znacznej wartości;**
- **okres do upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego jest krótszy niż 3 miesiące.**

WYKONALNOŚĆ NIEOSTATECZNEJ DECYZJI PODATKOWEJ

Nadanie decyzji nieostatecznej rygoru natychmiastowej wykonalności i wykonanie w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym jest szczególnie dotkliwe w przypadku długotrwałych i skomplikowanych postępowań związanych z tzw. karuzelami VAT. Niejednokrotnie postępowania wywołane odwołaniem od decyzji organu pierwszej instancji trwają kilka miesięcy. Przeprowadzenie w tym czasie przez stronę np. transakcji związanych ze sprzedażą nieruchomości o dużej wartości albo wszczęcie postępowania egzekucyjnego przez innego wierzyciela może pociągnąć za sobą nadanie decyzji nieostatecznej rygoru natychmiastowej wykonalności i jej wykonanie w ramach postępowania egzekucyjnego w administracji.

SKUTKI OTWARCIA POSTĘPOWAŃ RESTRUKTURYZACYJNYCH DLA POSTĘPOWANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO I POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNEGO W ADMINISTRACJI

- 1) Postępowanie zabezpieczające w toku postępowania o otwarciu postępowania układowego albo postępowania sanacyjnego (art. 268 oraz 286 ust. 2 pr)

Na etapie złożenia wniosku o otwarciu postępowania układowego albo postępowania sanacyjnego na wniosek dłużnika albo tymczasowego nadzorcy sądowego sąd może zawiesić postępowania egzekucyjne prowadzone w celu dochodzenia wierzytelności objętych z mocy prawa układem, jak również uchylić zajęcie rachunku bankowego. W przypadku dokonania uchylecia zajęcia rachunku bankowego dyspozycje dłużnika dotyczące środków zgromadzonych na rachunku bankowym wymagają zgody tymczasowego nadzorcy sądowego.

SKUTKI OTWARCIA POSTĘPOWAŃ RESTRUKTURYZACYJNYCH DLA POSTĘPOWANIA ZABEZPIEZAJĄCEGO I POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNEGO W ADMINISTRACJI

2) Postępowanie o zatwierdzenie układu (art. 224 ust. 2 w zw. z art. 259 pr)

W przypadku wydania przez sąd postanowienia o zatwierdzenie układu, do czasu jego uprawomocnienia się postępowania egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętych z mocy prawa układem wszczęte przed wydaniem tego postanowienia ulegają zawieszeniu. Ponadto na wniosek dłużnika sąd może uchylić zajęcia dokonane w postępowaniach egzekucyjnych i zabezpieczających dotyczących wierzytelności objętych z mocy prawa układem, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa. Z kolei po uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu układu niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wykonanie zabezpieczenia wobec wierzytelności objętej z mocy prawa układem.

SKUTKI OTWARCIA POSTĘPOWAŃ RESTRUKTURYZACYJNYCH DLA POSTĘPOWANIA ZABEZPIEZAJĄCEGO I POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNEGO W ADMINISTRACJI

3) Przyspieszone postępowanie układowe (art. 259 pr)

Po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego postępowania egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętych z mocy prawa układem wszczęte przed dniem jego otwarcia, ulegają zawieszeniu z dniem wydania postanowienia o otwarciu PPU.

Powyższy skutek należy również odnieść do postępowań zabezpieczających, na co wskazano w literaturze przedmiotu (Prawo Restrukturyzacyjne. Komentarz. red. Andrzej Torbus, Antoni Witosz, Aleksander J. Witosz, Warszawa 2016, str. 657).

SKUTKI OTWARCIA POSTĘPOWAŃ RESTRUKTURYZACYJNYCH DLA POSTĘPOWANIA ZABEZPIEZAJĄCEGO I POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNEGO W ADMINISTRACJI

Na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego sędzieja komisarz może uchylić zajęcia dokonane w postępowaniach egzekucyjnych i zabezpieczających dotyczących wierzytelności objętych z mocy prawa układem, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa.

Po dniu otwarcia przyspieszonego postępowania układowego niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wykonanie zabezpieczenia wobec wierzytelności objętej z mocy prawa układem.

SKUTKI OTWARCIA POSTĘPOWAŃ RESTRUKTURYZACYJNYCH DLA POSTĘPOWANIA ZABEZPIEZAJĄCEGO I POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNEGO W ADMINISTRACJI

4) Postępowanie układowe (art. 278 pr)

Skutki otwarcia postępowania układowego dla postępowań egzekucyjnych są niemal identyczne jak w przypadku otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, z tą istotną różnicą, że w postępowaniu układowym sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a niewydane wierzycielowi, podlegają przelaniu do masy układowej.

Skutki dotyczące zawieszenia postępowania egzekucyjnego należy również odnieść do postępowań zabezpieczających (Prawo Restrukturyzacyjne. Komentarz. red. Andrzej Torbus, Antoni Witosz, Aleksander J. Witosz, Warszawa 2016, str. 709).

SKUTKI OTWARCIA POSTĘPOWAŃ RESTRUKTURYZACYJNYCH DLA POSTĘPOWANIA ZABEZPIEZAJĄCEGO I POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNEGO W ADMINISTRACJI

5) Postępowanie sanacyjne (art. 312 pr)

W przypadku postępowania sanacyjnego wszystkie postępowania egzekucyjne, a zatem i te dotyczące wierzytelności nieobjętych z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego, skierowane do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej, podlegają zawieszeniu z dniem otwarcia postępowania sanacyjnego. Sumy uzyskane w tych postępowaniach a niewydane wierzycielom podlegają przelaniu do masy sanacyjnej.

Również uchylenie zajęć dokonanych w postępowaniach egzekucyjnych i zabezpieczających możliwe jest we wszystkich postępowaniach wszczętych przed otwarciem postępowania sanacyjnego.

Niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji bądź wykonanie zabezpieczenia wobec majątku wchodzącego w skład masy sanacyjnej.

SKUTKI OTWARCIA POSTĘPOWAŃ RESTRUKTURYZACYJNYCH DLA POSTĘPOWANIA ZABEZPIECZAJĄCEGO I POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNEGO W ADMINISTRACJI

Z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ postępowania egzekucyjne oraz zabezpieczające prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia wierzytelności objętych układem ulegają umorzeniu z mocy prawa.

Tytuły wykonawcze lub egzekucyjne obejmujące wierzytelności objęte układem tracą wykonalność z mocy prawa.

<http://kancelariaszaraniec.pl>

509 666 879

rsz@syndykszaraniec.pl

**DZIĘKUJĘ
ZA UWAGĘ**

SZARANIEC
KANCELARIA